

MASTERS OF THE CONTEMPORARY TEXTILE ART – ANNA BOYADJIEVA

Laura I. Dimitrova

*Faculty of Educational Studies and the Arts, Sofia University „St. Kliment Ohridski“,
Bulgaria*

МАЙСТОРИ НА СЪВРЕМЕННОТО ТЕКСТИЛНО ИЗКУСТВО – АННА БОЯДЖИЕВА

Лаура И. Димитрова

*Факултет по науки за образованието и изкуствата, Катедра „Визуални
изкуства“, СУ „Св. Климент Охридски“, България*

Abstract: *From the perceived sensitivity of the materials to the distant analytic abstraction, Anna Boyadjieva's textile artworks are always conceptual, they are always in the context of the environment – whether it is an exhibition space, natural environment or an unexpected spatial situation – and at the same time they are often delicately ironic.*

Keywords: *Art, Textile, Contemporary, Original, Postmodern*

Резюме: *От изявената сетивност на материалите до дистанциращата аналитичност на абстракцията, текстилните творби на Анна Бояджиева винаги се родяват с концептуалността, развиват се в контекста на средата – била тя изложбено пространство, природна даденост или неочаквана пространствена ситуация – като същевременно често са заредени с деликатна ирония.*

Ключови думи: *изкуство, текстил, съвременно, оригинално, постмодерно*

„По време на следването си открих възможностите на текстила като съвременно изразно средство в областта на изкуството и дизайна. И тази любов остана завинаги в моята работа като художник и преподавател в НХА.“

Анна Бояджиева¹

¹ Анна Бояджиева в отговор на въпроси от автора

Тя завършва училището по фотография в София през 1973 г.

През 1982 г. се дипломира в специалност „Текстил и мода“ на Националната художествена академия при проф. Димитър Балев.

Работи в областта на текстила, ситопечата, изкуството на хартията, пространствените обекти, инсталацията, фотографията.

Участва в конференции в България и в чужбина, лектории, представяния и дейности с практическа насоченост, свързани с изкуството.

Член е на СБХ.

Професор по текстил в НХА.

Взема участие в множество изложби на текстилното изкуство, изкуството на хартията, фотографията, сред които – Съвременни изкуства и занаяти. 30 години текстилно изкуство в България, София, 1995 г. (от която изложба има награда); Национален форум на текстила, София, България; Европейска текстилна мрежа Мадрид, Испания (1998); 5^{-ти} международен текстилен конкурс „Скулптури и нишки“, Киото, Япония (1998), от който има номинация; „Корените на текстила“, Скулптури и нишки, UNESCO център и фондация LESUR, Париж, Франция (1998); Полско-български проект „Текстил и изкуство“, СГХГ, (1999); 5^{-ти} международен конкурс за съвременно текстилно изкуство, Ветонас, Белгия, 1999; II фестивал на изкуството на жените-творци, Център на UNESCO, Солун, Гърция, 1999; Биенале на съвременното текстилно изкуство, „Arelis“, Париж, Франция, 2000; Международен фестивал на съвременното изкуство, „Процес & Пространство, България, 2001; 2002 – Международна изложба „Малки обекти от нишки“, галерия Long House Reserve, Ню Йорк, САЩ и Япония; 2003 – Изложба на съвременното българско изкуство, Вашингтон. САЩ; 2004 – Изложба на съвременното българско изкуство, Касел, Германия; 11^{-то} биенале на дантелата – съвременно текстилно изкуство, Брюксел, Белгия, от което получава наградата „Cristal Bobbin“; 11 международно триенале на съвременния текстил, Лодз, Полша; 2005 – Салон на изкуствата в Сент Етиен, Франция; 2006 – Изложба в Академия „Мимар Синан“, Истанбул, Турция; 2006 – Българско изкуство, 11 Триенале на съвременното изкуство, Ню Дели, Индия (на който проект тя е куратор); 2007 – 12 международно триенале на съвременния текстил, Лодз, Полша (Анна Бояджиева е куратор за България); 2008 – 10 международно биенале на дизайна, Сент Етиен, Франция; Съвременно българско изкуство, Градска художествена галерия, Белград, Сърбия; 2009 – изложба в галерия „Карас“, Загреб, Хърватия; 2009 – Фотографска изложба „Образи“, галерия „Академия“, НХА, София; 2010 – „Метаморфози на текстила“, изложба на български и китайски художници, СГХГ, София; 2010 – Форум „Kurosava-Reflection“, София; 13^{-то} международно

триенале на съвременния текстил, Лодз, Полша (куратор за България); 2011 – „Текстилни реплики“, НХГ, София; 2011 – Международен фестивал на хартиеното изкуство, СГХГ, София; 2012 – Международна изложба на произведения от стъкло, галерия „Райко Алексиев“, София; 2012 – Съвременно българско изкуство, СБХ, София; 2012 – Лятна академия и изложба в Дом „Видгенщайн“, Виена, Австрия; 2013 – 14-то международно триенале на съвременния текстил, Лодз, Полша (куратор за България); 2013 – 3 международен фестивал на изкуството от хартия, „Шипка“ 6, София; 2013 – „Камера ОБСКУРА“, фотография, Барселона, Испания; 2014 – „Три поколения“, Арт център, Плевен, галерия „Христо Бояджиев“, България; 2013 – „BREAKTROUGH“ – текстил и пространство, галерия „Юзина“, София; 2015 – Национална изложба, СБХ, София, България; 2015 – „Точка“ – съвременно текстилно изкуство, галерия „Владимир Димитров – Майстора“, Кюстендил, България; 2015 – 4 международен фестивал на изкуството от хартия, Музей на София; 2016 – селектирана за 9^{то} международно биенале на текстилното изкуство „От Лозана до Пекин“, Пекин, Китай; 2016 – 15^{то} международно триенале на съвременния текстил, Лодз, Полша (куратор за България) и много други.

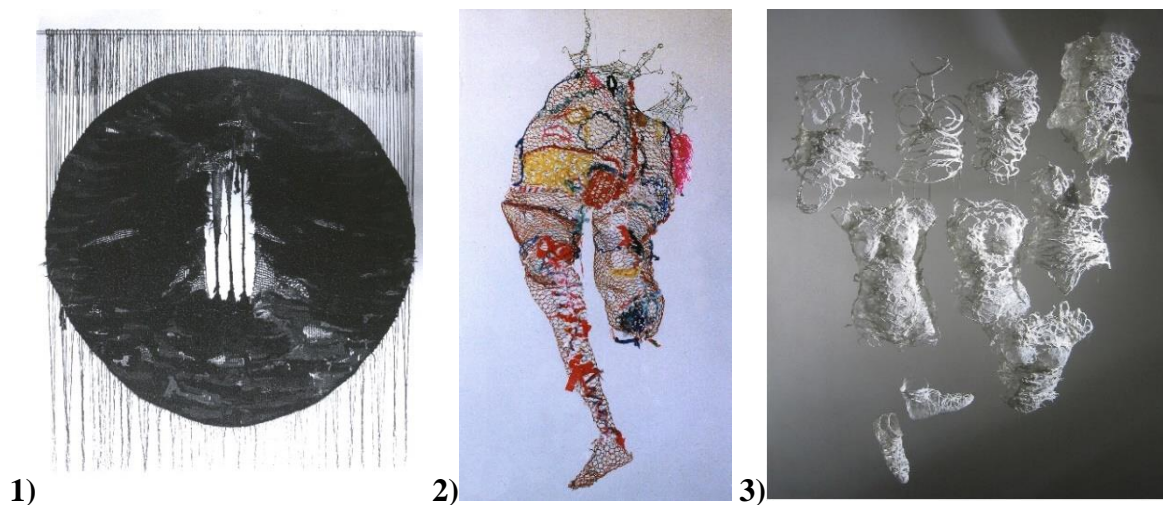
Анна Бояджијева представя самостоятелните изложби: 2010 – „Другата повърхност – 3“, галерия „Средец“, МК; 2002 – „Другата повърхност – 2“, галерия „Ирида“; 2002 – „Връщане към стената“, Вашингтон, САЩ; 2000 – „Другата повърхност – 1“, СГХГ; 2003 – „Пластични форми“, галерия Електра, Малага, Испания; 1999 – „Пластични форми“, галерия Регард, Париж; 1998 – Международен фестивал на изкуствата „Аполония“, Созопол; 1993 – „Рисунки и сериграфии“, галерия „Солерс“, София.

За творчеството си получава следните награди: 1994 г. – Награда на списание „Изкуство“ за инсталацията „Паяжината“, галерия „В. Д. Майстора“, Кюстендил; 1995 – „35 години текстилно изкуство в България“; 1998 – Конкурс за пребиваване и работа в Сите дез ар, Париж, организиран от СБХ и Фондация „Св. св. Кирил и Методий“; 1998 – Номинация в 5^{-та} Международна изложба за съвременен текстил „Скулптура и нишки“ Киото, Япония; 2004 – „Cristal Vobin“, XI Lase – Международно Биенале за Текстилно изкуство, Брюксел, Белгия.

Нейни произведения са включени в колекциите на: Националния музей за декоративно изкуство, София; Музей „Dentelle“, Брюксел, Белгия; Музея за „Дизайн“, Сент Етиен, Франция; Музея за „Текстилно изкуство“, Труден, Белгия; Музея за „Текстил“, Киото, Япония; Фондация Сите дез Ар, Париж, Франция; Център за изкуство, Тесалоники, Гърция; Музея на Текстила, Лодз,

Полша; Университета по изкуствата, Кьолн, Германия; Red House, Ню Йорк, САЩ и в частни сбирки в Испания, Италия, Гърция, САЩ, Германия.

Творчеството на Анна Бояджиева се характеризира с многопосочни естетически търсения, които засягат както полето на идеите, така и отношението ѝ към образността и композицията, интерпретациите и съчетанията на материали (разнородни по характер, от традиционни до нетипични за текстила), оригиналната трактовката на форми (двуизмерни и пространствено ситуирани) (Фирури 1, 2 и 3), (Boyadjieva, 2014), (Vasilchina, 2002), (Vasilchina, 2014).

Фигура 1. Кръг, см. техн., 1988 г.

Фигура 2. Старата ми дреха, см. техн., 1995 г.

Фигура 3. Рамка на тялото и ума ми, 2004 – 2005 г.

Темите, смисъла, образността и материалите в произведенията ѝ се променят и развиват във времето. В началото на творческия си път Анна Бояджиева е „вдъхновена от стения килим и неговите артистични възможности“², а целата ѝ е да изрази „своите идеи чрез образност, материалност, цвят и нетрадиционна форма“. По-късно тя започва да изследва „пространството чрез създаване на текстилни обекти и инсталации“, както и „възможностите на различни материали, както естествени, така и изкуствени, създадени от индустрията“.

Анна Бояджиева споделя³, че след завършване на Художествената академия през 1982 г. чувства необходимост да посегне към „другия“ материал,

² Анна Бояджиева в отговор на въпроси на автора

³ Пак там

защото още тогава осъзнава, че „материалите са важна част от творческия процес на художника“ и през годините на работа това става нейна „артистична позиция“.

Според художничката „текстилните изразни средства – материали и техники са изключително разнообразни и провокативни“, а „с навлизането на нови материали и технологии в живота, изкуството и дизайна възможностите за художествено изразяване все повече разширяват своите граници“.

Чрез творчеството си тя потвърждава тези свои виждания – произведенията, които създава често са провокирани от „качествата“ на нетипични за текстила материи, в които Анна Бояджиева търси и открива неподозирани възможности. В твърде обикновените, познати и нетипични за традиционното изкуството на текстила „найлони, синтетика, метал, пластмаси, намерени предмети“, тя усеща особена експресивност и сила на въздействие, защото според нея „различният материал дава на текстилният художник различни изразни възможности и поставя специфични граници“ и затова „всеки материал изисква специално внимание, всеки материал води към неизследвани територии, към различни идеи“. През 80^{-те} и началото на 90^{-те} години на ХХ век Анна Бояджиева насочва усилията си в областта на стенния килим, използва класическата техниката на тъкане на вертикален стан, а основната ѝ цел е да развие „собствена, модерна позиция“ за отношението „образ – тъкан“ (творбите „Кръг“, „Автопортрет“, „Мадона“). Работи с класически техники на тъкане – „със средствата на „един традиционен, дървен занаят“, които прилага по различен начин и като използва „нетрадиционни материали и нишки с различен състав и дебелина“. В някои от творбите („Автопортрет“, „Мадона“) наред с експеримента по отношение с материалите и техниките се усеща и фина ирония, ненатрапчива „десакрализация“, предизвикана от противопоставянето на традиционните теми с новата образност и изразни средства. През 90^{-те} години на ХХ век художничката ориентира търсенията си към пространствените триизмерни обекти, като целите ѝ са свързани с извеждане на преплитането на нишките „извън тъкачния стан“, а също и с използването „на различни материали – метални нишки, текстилни нишки, найлон, синтетика и др. за създаване на прозрачни обекти и инсталации“. Творбите „Старите ми джинси“, „Скулптура“, „Кръг“ 2, „Прозрачна повърхност“, „24 парчета синтетика“, „Женски тела“ представят разнопосочните ѝ търсения от този период. От края на 90^{-те} до 2000 г. изследва повърхностите и структурите на материите, водена от „екологични идеи“ и цели и изгражда двумерни и тримерни форми чрез т.нар. „нехудожествени“, „нетрайни“ материали (пластмаса, найлонови торбички и др.). В този период тя изобретява собствена технология за

интерпретиране на „нехудожествените“ материали, която включва термична обработка и смесени техники, като в същото време се старее да естетизира съответните материали („Мини обект“, „Инсталация“, „Рамка на моят дух и тяло“, „Вътрешна светлина“). Акцент в творчеството ѝ става връзката на текстила със съвременните визуални форми. От 2000 до 2015 г., основните търсения на художничката са свързани с темата „Стена – пространство“. В този период тя използва предимно екологични материали – текстилни ленти, хартия, велпапе, дърво, стъкло и др. Работи с повърхности, структури и инсталации, които ситуира в подходяща среда, а творчеството ѝ е белязано от „респект към природата“ и тематичната насоченост на творбите ѝ го подсказва. Такива са произведенията, включени в поредицата изложби „Другата повърхност“, инсталациите от ръчна хартия, представени в София на Международния фестивал на изкуството от хартия през 2013 и 2015 г., инсталацията от изложба „Точка“, инсталацията „Прозрачно тяло“ и др. (Nedyalkova-Kaprieva, 2014).

Тя не товари преднамерено произведенията си със символи, защото счита, че материалите, с които работи, „не биха понесли знаци от такъв характер“, но твърди, че „ако разсъждаваме в общ план – самото преплитане на нишки, възли и др., които присъстват в някои (...) творби, са част от древна символика“, с други думи казано – според нея материалите и древните техники сами по себе си притежават семантична наситеност, която не позволява привнасянето или натрапването на нови символи.

Провокативността на някои от творбите ѝ се дължи най-вече на въздействието на необичайните материали и техники, както и на експериментирането с тях – художничката обвързва тези провокации с времето, в което се случват:

„Мисля, че имам творби, които действат провокативно. Когато в работата си използвах найлони и синтетика у нас не се употребяваха подобни материали от художниците през 80^{-те} и началото на 90^{-те} г. на ХХ в. Създаването на фигури чрез преплитане на метални нишки /извън тъкачния стан/ също не се практикуваше в онези години. Силиконът, съчетан с текстилни материали също не беше популярен. Експериментирането с различни материали и техники в моята работа изгражда предпоставки за създаване на провокативни и нестандартни произведения.“

Много от произведенията на Анна Бояджиева, предимно инсталации, могат да се допълват и развиват във времето, да „изградят нови пространствени концепции“, или да бъдат ситуирани в различни конфигурации и различна среда (Фигури 4 и 5).

Фигура 4. Моята вътрешна светлина, инсталация, 2004 г.

Фигура 5. Инсталация, 2015 г.

В работата си тя изследва взаимоотношенията материал – повърхност – пространство от началото на творческия си път, от 80^{-те} години на XX век до сега.

Постепенно започва да използва иновативни материали, техники и технологии, за да създаде своите арт обекти в „различни художествени посоки“ и с „различни етични послания“.

Част от изразните ѝ средства са, както художничката сама ги определя, „текстилни материали с различни структури и поведение, синтетика, найлон, метал, хартия, дърво“ и редица други.

Творбите ѝ са повлияни от природата, женското тяло, града, света, заобикалящата действителност, вътрешния свят на човека.

Анна Бояджиева споделя, че възгледите ѝ относно текстила – като изкуство и дизайн са се променили драстично във времето.

За нея „дебатът за мястото и значението на „изящните“ и „приложни“ изкуства отдавна е приключил“ – границите в изкуството изчезват и текстилното изкуство се ориентира към съвременните форми на изкуство, където концепции, материали и технологии играят важна роля в изграждане на иновативни художествени произведения, които придобиват нов смисъл.

Според нея „изследването и овладяването на пространството е важна част от текстилното изкуство днес, а концептуалността е неразделна част от съвременното „правене“ на изкуство“, от друга страна от съществено значение е и „занаятът“, който по думите ѝ „със своята натовареност от древност, традиция и художествени умения лежи в основата на изкуството и се интегрира в него“. Тя приема правенето, занаятът като „форма на съзидателна човешка

дейност, свързана с културната и национална памет“ и смята че „изразява вътрешния креативен човешки импулс“.

В творбите ѝ съществува, както самата художничка подчертава, свързаност между различни видове изкуства: двуизмерни творби – структурни повърхности (живопис); триизмерни творби от различни материали – (скулптура); ситопечат – (графика, живопис).

„В контекста на непрекъснато движение на изкуството и разширяване на неговите граници и съвременни изразни средства“, казва⁴ Анна Бояджиева, „всеки художник търпи промени и развитие. Включително и аз в моята работа се променям непрекъснато, увлечена от забързания ход на времето“.

Татяна Янкова определя⁵ изложбата на Анна Бояджиева „Другата повърхност I“ като провокативна и подчертава, че художничката съчетава в творчеството си текстила със „съвременни визуални форми, създавайки особен род пластични обекти без аналог в българското изкуство“ (Yankova, 2000: p. 39). Тя акцентира⁶ именно на това виждане за новото значение на познати материали и форми, на разнопосочността на търсенията на художничката (Stefanov, 2011).

Анализирайки творбите на Анна Бояджиева в самостоятелната ѝ изложба „Другата повърхност III“, Свилен Стефанов пише⁷, че „експозицията е изградена върху концепцията за поведението на различните нетрадиционни материали и техники на работа, чрез които Анна Бояджиева изгражда смислово определящи повърхности и пространствени обекти.“ (Stefanov, 2011).

⁴ Анна Бояджиева в отговор на въпроси на автора

⁵ „Другата повърхност“ на Ани Бояджиева“, сп. Изкуство, бр.73 – 74, 2000 г., с. 39 (Yankova, 2000: p. 39)

⁶ Татяна Янкова пише („Другата повърхност“ на Ани Бояджиева“, сп. Изкуство, бр.73 – 74, 2000 г., с. 39) (Yankova, 2000: p. 39) за творбите на Анна Бояджиева в тази изложба: „Независимо как ще ги наречем – картини, скулптури или обекти – те синтезират специфичната за занаята тъканност чрез метални нишки, изкуствени влакна, мрежа и текстилни влакна, обогатявайки я с острата реакция на съвременния артист, преживяващ настоящата действителност.“ И добавя, че „в тези обекти картини съжителстват познати утилитарни предмети (пликчета, клечки, сламки, мрежи, парчалчета)“, а „въздействието на другата повърхност“ е в съпоставянето и противопоставянето на материалните компоненти.“ Тя разкрива търсеното противоречие в изразността на творбите, като определя „структурата и материалността на повърхността“ като „много богати и същевременно деликатни като цветове съотношения“ и говори за комплексното въздействие на дълбоко обмислени композиции, „невероятна лекота на импровизацията и изпълнението“, „авторовото интуитивно прозрение и емоционална сила съчетано с артистична и увлекателна игра.“ Според нея „буквалното противопоставяне на материалните свойства в обектите преминава игровата ситуация, разменяйки смисъла и значенията – пликчетата се превръщат в класически абстрактни композиции, торсовете се правят от синтетични материали и нишки.“ Накрая достига до извода, че А. Бояджиева „отделя голямо внимание на извънхудожествените материали, съчетава ги със собствена технология и достига до елементи на нова пластичност.“ Безспорно всичко казано тук регистрира различни проявления на постмодерността (б.а.).

⁷ Сп. „Изкуство и критика“, бр. 3 – 4 от 2011 г., с. 54 (Magazine “Art and Criticism”, no. 3-4 of 2011, p. 54)

Концептуалността е от съществено значение за нейния начин на мислене, а проектите ѝ „живеят“ във времето и преминавайки през различни етапи от съществуването си, разкриват променливата природа на нещата – идеи, форми, материи, състояния са във вечно движение, подвластни на неспирно преобразяване. Пример в това отношение е поредицата от изложби на тема „Другата повърхност“, включваща „Другата повърхност I“, представена в СГХГ през 2000 г.; „Другата повърхност II“ – в галерия „Ирида“ през 2002 г.; „Другата повърхност – III“ в галерия „Средец“, Министерство на културата – през 2010 г. Темата „Другата повърхност“ би могла да се развива безкрайно.

Свилен Стефанов определя⁸ изложбата „Другата повърхност – III“ като част от проект, свързан с „експеримент в развитие – от триизмерната пластика до кавалетната картина“ и подчертава, че търсенията на Анна Бояджиева са насочени не само към съвременното текстилно изкуство, но и към „изграждането на пространствени обекти, разположени в граничната зона между скулптурата и инсталацията“, като авторката работи с хартия и върху хартия, със сериграфия и фотография. С. Стефанов подчертава, че става дума за едно „почти безгранично разширяване на материалната страна на произведенията, които включват различни видове хартия, велпапе, текстил и синтетични материали“⁹. Той набляга на най-характерното за материалите – „тяхното морфиране и трансфер“, „асамблирането“ с „други пластични материи“, като смята, че често се стига до „своеобразен акт на дематериализация (дори самоотричане) на материята, постигнат чрез нейното „извеждане“ чрез „друга медия“. Определя фотографията на хартия и последвалото „дигитално копиране на свой ред върху хартия“ като фази, които според него „подказват цялата сложност на концептуалната употреба на материите в различните им състояния“ от „подчертаване на пределната определеност на тяхното физическо присъствие“ до „дематериализация, показваща различни семантични нива на тяхното битие в полето на съвременното изкуство“.

Самата художничка изтъква¹⁰ като характеристики на съвременното текстилно изкуство именно многообразието и многопосочността, в основата на които стои традицията, която от своя страна може да бъде безкрайно

⁸ Сп. „Изкуство и критика“, бр. 3 – 4/2011, с. 54 – 55 (Magazine “Art and Criticism”, no. 3-4 of 2011, pp. 54-55)

⁹ Пак там

¹⁰ В интервю по БНР през 2011 г. – „Цветни реплики за пътя... от Анна Бояджиева, художник“, [“Color cues for the road... by Anna Boyadzhieva, artist”, <http://bnr.bg/radiobulgaria/post/100229412/cvetni-repliki-za-pytya-ot-anna-boyadzhieva-hudojnik> last view: 15.10.2018] (Tsvetni repliki..., 2011)

надграждана (Tsvetni repliki..., 2011). Това е характерно и за нейното собствено творчество. Тя подчертава¹¹ значението на новите и нетипични за текстила материали и твърди, че „текстилните творби стоят добре съпоставени със стъкло и други съвременни материали“. Акцентира на характерното за днешното изкуство на текстила обединяване на медиите, разширяване на изразните средства, навлизане на мултимедията, все „неща, които (...) ХХІ век (...) „консумира с пълна сила“ (Фигури 6 и 7).

Фигура 6. Дантелено тяло, 2015 г.

Фигура 7. Точка, 2015 г.

Според художничката „живеем в атрактивно време за изкуство“, в което всеки трябва да бъде „със събудени сетива“, и това е необходимо „за да може да реагира, да бъде адекватен на изискванията“ на същото това време.

Работата си с различните текстилни материали, тяхното опознаване и въздействие, тя разбира като вид преминаване от едно състояние в друго, от една възможност към друга – „преминах през тези материали“ – казва Анна Бояджиева – (вълна, памук, козина, юта и др. обичайни за текстила, б.а.), и добавя „сега не работя с тях“, както и – „човек трябва да премине през материалите, за да почувства и мъката и удоволствието от създаването.“¹²

Подобно отношение тя има и към изкуството като част от самия живот – „трябва да сглобяваме парчетата около себе си, за да получим картината на

¹¹ Пак там

¹² Пак там

нашия живот такъв, какъвто е“ – и това несъмнено е постмодерно усещане за света, за изкуството и протичащите в тях процеси.

Според нея „художественият текстил е изградил собствена артистична позиция още през 60-те години на XX век“ и „днес заема авторитетно място в разширените граници на съвременното изкуство“. Именно тези художествени процеси провокират и бележат творческия път на художничката (Фигури 8 и 9).

Фигура 8. Инсталация, синтетика, 2002 г.

Фигура 9. Инсталация, ръчна хартия, 2015 г.

От изявената сетивност на материалите до дистанциращата аналитичност на абстракцията, творбите на Анна Бояджиева винаги се родят с концептуалността, развиват се в контекста на средата – била тя изложбено пространство, природна даденост или неочаквана пространствена ситуация – като същевременно често са заредени с деликатна ирония.

Разнопосочните търсения, свободното отношение към материалите и изразните средства, преминаването на видово-жанровите граници, авторската позиция и характерната запомняща се изразност на творбите ѝ нареждат Анна Бояджиева сред изтъкнатите представители на съвременното българско и световно изкуство.

Литература // References

- Boyadjieva, A. (2014). Patyat na tekstila (in Bulgarian). In: 120 godini balgasko izkustvo. Prilozhno. Dekorativno. Monumentalno. Izdanie na SBH i fondatzia "Poddarzhane na izkustvoto v Bulgariya", Sofia, Bulgaria. // [Бояджиева, А. Пътят на текстила. В: 120 години българско изкуство. Приложно. Декоративно. Монументално. Издание на СБХ и фондация „Поддържане на изкуството в България“, София, 2014]
- Vasilchina, V. (2002). Savremenен balgarski hudozhestven tekstil (in Bulgarian). In: Izkustvoto na tekstila v Bulgaria. Sofia, Bulgaria, LIK. // [Василчина, В. Съвременен български художествен текстил. В: Изкуството на текстила в България. София, ЛИК, 2002]
- Vasilchina, V. (2014). Tekstil (in Bulgarian). In: 120 godini balgarsko izkustvo. Prilozhno. Dekorativno. Monumentalno. Izdanie na SBH i fondatziya "Poddarzhane na izkustvoto v Bulgariya", Sofia, Bulgaria. // [Василчина, В. Текстил. В: 120 години българско изкуство. Приложно. Декоративно. Монументално. Издание на СБХ и фондация „Поддържане на изкуството в България“, София, 2014]
- Nedyalkova-Kaprieva, D. (2014). Tekstilat ot nachaloto na 90-te godini na XX vek (in Bulgaria). In: 120 godini balgarsko izkustvo. Prilozhno. Dekorativno. Monumentalno. Izdanie na SBH i fondatziya "Poddarzhane na izkustvoto v Bulgariya", Sofia, Bulgaria. // [Недялкова – Каприева, Д. Текстилтът от началото на 90-те години на XX век. В: 120 години българско изкуство. Приложно. Декоративно. Монументално. Издание на СБХ и фондация „Поддържане на изкуството в България“, София, 2014]
- Stefanov, S. (2011). Drugata povarhnost III (in Bulgaria). In: journal "Izkustvo i kritika", vol. 3-4, Sofia, Bulgaria. // [Стефанов, Св. Другата повърхност III. В: сп. Изкуство и критика, бр. 3-4. София, 2011]
- Yankova, T. (2000). Drugata povarhnost na Ani Boyadjieva (in Bulgarian). In: journal Izkustvo, vol. 73-74, Sofia, Bulgaria. // [Янкова, Т. Другата повърхност на Ани Бояджиева, сп. Изкуство, бр.73-74, София, 2000]
- Tsvetni repliki za patya... ot Anna Boyadjieva, hudozhnik – Kultura. (2011). Viewed at: <http://bnr.bg/radiobulgaria/post/100229412/cvetni-repliki-za-pytya-ot-anna-boyadjieva-hudojnik> last view: 15.10.2018. // [Цветни реплики за пътя... от Анна Бояджиева, художник, интервю по БНР, 2011 г.]

Проф. Д-р Лаура Димитрова
1574 София, бул. Шипченски проход 69А.

Prof. Laura Dimitrova, PhD
1574 Sofia, Shipchenski prohod 69A blvd.

mob: +359 885057892

laura_dimitrova@yahoo.com

INIS SERIES

Онлайн поредица на
интердисциплинарната научна мрежа

Информационно общество

Том 1, 2022

<http://www.math.bas.bg/vt/inis/series/>

Редактори

Галина Богданова, Светослав Косев

Технически редактори

Николай Ноев, Пламен Кондов,
Николина Джановска

Издание на:

Институт по математика и
информатика при Българска академия на
науките, България

С помощта на:

Великотърновски университет
„Св. св. Кирил и Методий“, България

Online Journal of the
Interdisciplinary Scientific Network

Information Society

Volume 1, 2022

ISSN: 2815-4231

Editors

Galina Bogdanova, Svetoslav Kosev

Technical Editors

Nikolay Noev, Plamen Kondov,
Nikolina Dzhanovska

Published by:

Institute of Mathematics and Informatics
at the Bulgarian Academy of Sciences,
Bulgaria

Helped by:

“St. Cyril and St. Methodius”

University of Veliko Tarnovo, Bulgaria